

Laurent Guyénot: Ruský novobyzantinismus

 infokurýr.cz/n/2023/01/05/laurent-guyenot-rusky-novobyzantinismus

kurýr

5. ledna 2023

V ruské obraně tradičních a náboženských hodnot je něco neodolatelně přitažlivého (co by se dalo nazvat ruským neokonzervatismem, kdyby si tuto nálepku nepřivlastnili američtí židovští váleční štváči). Ale odkud to skutečně pochází? Máme sklon předpokládat, že jde o reakci na západní postmoderní dekadenci. Ale má to větší hloubku.

co je to Rusko? Jak se Rusko definuje a jak pojímá svůj vztah k Evropě? Konkrétně, z jaké tradice čerpají současné ruské vládnoucí elity svou vizi ruské civilizace? Chtěl jsem se dozvědět o ruských myslitelích devatenáctého a dvacátého století, které sami Rusové po pádu komunismu znovu objevili a kteří prý mají silný vliv na Vladimira Putina a jeho okolí. Zde je to, co jsem našel.

Začněme celkem logicky třemi autory, jejichž knihy Vladimir Putin nabídl guvernérům a členům své strany Jednotné Rusko na Nový rok 2014 (viz [zde](#) a [zde](#)):

- *Ospravedlnění dobra od Vladimíra Solovjova*

- Nikolaje Berd'ajeva *Filosofie nerovnosti*
- Ivan Iljin: *Naše úkoly*

Všichni tři autoři jsou hluboce věřící a vlasteneckí a jako takoví se hlásí k ruskému pravoslaví. Všichni tři jsou zapálení pro Rusko a považují ji za „originální a nezávislou civilizaci“ v termínech, které použil Vladimir Putin ve svém projevu 27. října 2022 na Valdajském fóru.

Solovjev nebo Solovjov (1853-1900) byl básník, filozof, teolog a mystik, zvláště známý svou „sofiologií“, teorií moudrosti jako ženského světového principu, se kterou se Solovjev mysticky setkal (zmínil jsem se o ní v dřívějším článku). Jeho kniha *Ospravedlnění dobra: Esej o morální filozofii*, napsaný v roce 1897, je pokusem nalézt morální hodnoty na vědeckém základě tím, že ukazuje, že jsou ukotveny ve třech impulsech mysli společných všem národům: hanbě, lítosti a úctě. Stud způsobuje, že se neztotožňujeme se svými základními instinkty a projevuje se skromností; lítost je soucit s našimi rovnými; úcta, která je základem společenské hierarchie a náboženství, je láska k nadřazeným bytostem. Nebudu se zdržovat touto knihou, která na rozdíl od ostatních dvou nemá silný politický rozměr.

Nicolas Berd'ajev (1874-1948) je jedním z nejdostupnějších ruských filozofů zejména francouzským čtenářům, protože žil ve Francii a tam i zemřel a většina jeho spisů byla přeložena. Přispěl k představení dalších podobně smýšlejících ruských myslitelů, jako je Konstantin Leontiev nebo Alexis Chomiakov, o kterých budu mluvit později. Jeho kniha *The Philosophy of Inequality: Letters to my Contempts Concerning Social Philosophy*, napsaný v roce 1918, je tvrdou kritikou paradigmat západního politického myšlení. Berd'ajev má mystickou a nadpřirozenou koncepci moci: „Princip moci, píše, je zcela iracionální. ... nikdo na světě se nikdy nepodrobil žádné moci z racionálních důvodů.“ Moc je vždy osobní. Proto je demokracie – rousseauovská utopie o suverenitě lidu – lží. „Od stvoření světa je to vždy menšina, která vládne, která

vládne a která bude vládnout. ... Otázkou je pouze to, zda vládne lepší nebo horší menšina.“ Vláda nejlepších, tedy aristokracie ve vlastním slova smyslu, je „vyšším principem společenského života, jedinou utopií hodnou člověka“. Triumf demokratismu „představuje největší nebezpečí pro lidský pokrok,[1] Je to uctívání prázdné ideje, zbožštění lidské svévole.

Ivan Iljin (1884-1954) je nejčastěji zmiňovaným politickým myslitelem, který má vliv na Putina. Šestkrát zatčen bolševiky a nakonec byl v roce 1922 Leninem vyhoštěn na slavné „lodě filozofů“ mezi 160 dalšími intelektuály, včetně Berd'ajeva. Stejně jako Berd'ajev viděl Iljin sovětský komunismus jako neodmyslitelně zlý kvůli jeho metafyzickému materialismu a ničení náboženského života. Na úvodních stránkách knihy *On Resistance to Evil by Force* (kritik pacifismu Tolstého a jeho žáků a poselství „Bílím válečníkům, nositelům pravoslavného meče“, napsané v roce 1925), Ilyin píše:

V důsledku dlouhého procesu vaření se nyní zlu podařilo osvobodit se od všech vnitřních rozdělení a vnějších překážek, ukázat svou tvář, roztáhnout křídla, vyslovit své cíle, shromáždit své síly, uvědomit si své cesty a prostředky; navíc se otevřeně legitimizovala, formulovala svá dogmata a kánony, vychvalovala svou již neskrytou povahu a odhalila světu svou duchovní podstatu. V dějinách lidstva nebylo vidět nic ekvivalentního nebo rovnocenného, alespoň pokud si pamatujeme.[2]

Zatímco žil v Německu, Ilyin vyjádřil určitou podporu národnímu socialismu v roce 1933 v eseji nazvané „Národní socialismus: ‚Nový duch‘. Brzy byl však zklamán Hitlerovou rasovou politikou a odstěhoval se do Švýcarska, kde zemřel. Z Putinovy iniciativy bylo jeho tělo v roce 2005 repatriováno do Ruska a pohřbeno v klášteře Donskoy.

Naše úkoly je dvousvazková sbírka článků propašovaných do sovětského Ruska v letech 1948 až 1954. Iljin stanovil program obnovy Ruska po pádu sovětského režimu, který, jak doufal, byl blízko. S prorockou přesností varoval Rusy před plány Západu na rozkouskování ruského státu. Západ, jak pochopil, sní o rozřezání Ruska na „obří Balkán“, tragédii, která by způsobila nenapravitelný globální chaos. Putinův popis rozpadu Sovětského svazu jako „největší geopolitické katastrofy moderní doby“ odpovídá Iljinovým slovům. Překladatel Ilyin's *On Resistance to Evil by Force* napsal:

Dalším důležitým přínosem Iljina byla jeho koncepce „světového zákulisí“, kosmopolitních sil, které ze stínu ovládaly evropské mocnosti a jejichž záměrem bylo rozpitvat a zničit ruský stát. Prohloubil tak ruské chápání současného politického vývoje a vzestupu nestátních aktérů a dal jasně najevo, že bolševická revoluce nebyla domácím povstáním, ale precizně naplánovaným zahraničním spiknutím.[3].

Stejně jako Berďajev má Iljin na mysli postsovětské znovuzrození Ruska, a proto se snaží pochopit a vysvětlit hlubší povahu Ruska a jejího ideálního typu vlády. Zastává třetí cestu mezi demokracií a totalitou, kterou definuje jako „pevnou, národně-vlasteneckou diktaturu inspirovanou liberální myšlenkou“. Tvrdil, že pro nové Rusko je potřeba nová myšlenka.

Tato myšlenka by měla být státněhistorická, státně národní, státně vlastenecká, státně náboženská. Tato myšlenka by měla vycházet ze samotné struktury ruské duše a ruských dějin, z jejího duchovního hladu. Tato myšlenka by měla vypovídat o podstatě Rusů – jak o minulosti, tak o budoucnosti – měla by osvětlit cestu budoucím generacím Rusů, dát smysl jejich životu a dodat jim sílu.[4].

Tato myšlenka musí být pevně zakořeněna ve vrstvě osvícených a odhodlaných vlastenců, kteří by byli připraveni převzít otěže Ruska a zachránit ho před rozkouskováním Západem.

Nevíme, kdy a jak bude komunistická revoluce v Rusku přerušena. Ale víme, co je hlavním úkolem spásy a ruské národní obnovy: vzestup na vrchol těch nejlepších, mužů oddaných Rusku, kteří cítí svůj národ, kteří myslí na svůj stát, dobrovolní, kreativní, kteří nenabízejí lidem pomstu a dekadence, ale duch osvobození, spravedlnosti a jednoty mezi všemi třídami. Pokud bude volba těchto nových ruských mužů úspěšná a bude dosažena rychle, Rusko za několik let povstane a znovu se zrodí. Pokud tomu tak nebude, Rusko upadne do revolučního chaosu v dlouhém období porevoluční demoralizace, dekadence a závislosti na vnějšku.[5]

Šéf vlády, která by mohla zachránit Rusko před chaosem, píše Iljin, „se musí řídit myšlenkou Celku, a ne konkrétními, osobními nebo stranickými motivy. A neměl by se zdržovat násilí: „Zaútočí na nepřítel, místo aby ztrácel čas.[6]

Panslavismus a eurasianismus

Solovjev, Berdiajev a Iljin všichni psali během století velké intelektuální tvořivosti v Rusku. Porážka Napoleona v roce 1815 ustanovila Rusko jako jednu z velmocí na Vídeňském kongresu. Přesto v následujících desetiletích byli Rusové frustrováni tím, co vnímali jako přetrvávající nepřátelství a opovržení Západu. To ve 30. a 40. letech 19. století dalo vzniknout intelektuálnímu hnutí „slavofilů“, kteří se postavili proti zamilovanosti „západňáků“ do evropské kultury a snažili se definovat jedinečnou identitu a osud Ruska.

Během krymské války (1853-1856) byli Rusové šokováni zjištěním katolických a protestantských mocností, které se spojily s muslimskou říší proti křesťanskému Rusku. O dvacet let později car Alexandr II., působící jako ochránce křesťanských národů, znovu vstoupil do války proti Osmanům, kteří právě utopili povstání Srbů a Bulharů v krvavé lázni. Smlouvou ze San Stefana (1878) car založil autonomní knížectví Bulharska, Srbska a Rumunska a amputoval Osmanskou říši území obývaných Gruzínci a Armény. Ale Evropané

se znovu postavili proti tomuto přerozdělení a svolali Berlínský kongres (1885), který amputoval ruské výboje a vrátil většinu Arménie, stejně jako část Bulharska, do Osmanské říše. Rusko vyhrálo válku, ale ztratilo mír.

Tyto epizody zanechaly ruským vlastencům hořkou pachuč. Fjodor Dostojevskij (1821-1881) vyjádřil svou frustraci ve svém posledním roce:

existovalo omezení v našem úsilí přimět nás, aby nás Evropa uznala za své, jako Evropany, pouze jako Evropany, a ne za Tatary? Neustále a bez ustání obtěžujeme Evropu, pleteme se do jejích záležitostí a drobných záležitostí. Nyní jsme ji vyděsili svou silou, vyslali své armády „na záchranu králů“, nyní jsme se sklonili před Evropou – což jsme neměli dělat – a ujistili jsme ji, že jsme byli stvořeni výhradně proto, abychom jí sloužili a dělali ji šťastnou. [7]

Jeho současník Nicolai Danilevskii (1822-1885) reflektoval celou tuto situaci v Rusku a Evropě (1869) Jak píše jeho nedávný překladatel Stephen Woodburn :

Do očí bijící pokrytectví agresivní reakce Evropy v krymské válce na expanzi ruského vlivu a její benigní shovívavost s obnaženou německou agresí proti Dánsku o deset let později zjevně neprošly zkouškou racionality. Dělo se něco iracionálního a Danilevskii představil svou knihu jako pokus vysvětlit, co to bylo.[8]

Danilevskij si uvědomil, že veškeré ruské snahy spřátelit se s Evropou se setkaly s podvodem nebo odmítnutím, zavolal své spoluobčany, aby uznali, že Evropa a Rusko jsou si navzájem zásadně cizí: „Ani opravdová skromnost, ani opravdová hrdost nedovolí Rusku prohlašovat se za Evropu. Neudělalo nic, čím by si tuto čest zasloužilo, a pokud si chce zasloužit jinou, nemělo by si nárokovat to, co si nezaslouží.“[9]

Rusko a západní Evropa nesdílejí žádnou společnou historii, až na okraj, a jejich charakteru utvářely úplně jiné okolnosti. Rusko, které

se narodilo pod vedením Byzance a vyrůstalo ve stínu Sarai (hlavního města Zlaté hordy), nevědělo nic o feudalismu, latinské kultuře, scholastice nebo renesanci. Zdálo se, že Putin opakuje Danilevského, když ve svém projevu o stavu federace v roce 2012 prohlásil :

„Abychom oživilí národní vědomí, musíme propojit historické éry a vrátit se k pochopení prosté pravdy, že Rusko nezačalo v roce 1917, nebo dokonce v roce 1991, ale spíše, že máme společnou, nepřetržitou historii trvající více než 1000 let a musíme se na ni spolehnout, abychom našli vnitřní sílu a účel v našem národním rozvoji.

Vystudovaný biolog Danilevskii vyvinul nejstarší organickou teorii civilizací, která mohla mít vliv na Spenglera. Každá civilizace má podle něj svůj vlastní vývoj, vycházející z vlastní etnické podstaty, kterou sama formuje geografie. Ruská identita je podle Danilevského „Slovanství“. Proto se Rusko musí na jedné straně chránit před vlivem germánsko-římské kultury, která může jen narušit jeho přirozený vývoj, a na straně druhé sjednotit v jednu velkou civilizaci všechny slovanské země. Danilevskii psal, když bylo sjednocení německých států pod pruským vedením téměř dokončeno, a obdivoval Bismarckovu zásadovou ambici a pragmatický oportunismus. Viděl také potřebu silné slovanské federace pod ruským vedením, která by vyvážila hegemonii západní Evropy.[10]

Danilevského kniha byla důležitým mezníkem v devatenáctém století, ale její omezený náklad v té době nelze srovnávat s počtem vydání, která byla vytištěna od 90. let. Po vydání z roku 1991 vytištěném v nákladu 70 000 výtisků, které bylo povinnou četbou na ruských vojenských akademiích,[11] v roce 1995 se objevila luxusní edice 20 000 výtisků, po níž následovaly čtyři nové edice v letech 2002 až 2010.

Navzdory zásluhám Danilevského jako průkopníka geopolitické analýzy vyvolal jeho etnický založený panslovanský projekt skepsi. Konstantin Leontiev (1831-1891), o devět let mladší než on, namítal v *byzantismu a slovanství*, že slovanské země nesdílejí

společnou historii. Katolické Polsko bylo vždy úhlavním nepřítelem Ruska. Češi, ať už katolíci nebo protestanti, jsou hluboce poněmčení, Bulhaři zase mají kulturně blízko k Řekům. Maďarsko a Rumunsko jsou blíže Rusku, ale nejsou slovanské. Dnes lze pouze Srbsko, Bělorusko (Bílé Rusko) a východní Ukrajinu (Malé Rusko) považovat za příslušníky stejné civilizace jako Velké Rusko.

Danilevskijovo hodnocení slovanství také postrádá ohled na asijský vliv na Rusy, který Leontiev jako jeden z prvních zdůraznil. O dvě generace později se stal předmětem studia díky průkopnické práci lingvisty Nikolaje Trubetzkoye (1890-1938), jehož hlavní články jsou shromážděny ve svazku nazvaném Dědictví Čingischána (1925), a učinil z něj zakladatele eurasianismu. . Napsal:

z etnografického hlediska není ruský lid čistě slovanský. Rusové, Ugro Finové a Povolžští Turci tvoří kulturní zónu, která má spojení jak se Slovany, tak s „turanským východem“, a je těžké říci, která z nich je důležitější. Spojení mezi Rusy a Turany má nejen etnografický, ale i antropologický základ: v ruských žilách se mísí turkická krev s krví Ugro-Finů a Slovanů. A ruská národní povaha je nepochybně určitým způsobem spojena s „turanským východem“. Bratrství a vzájemné porozumění, které se tak rychle rozvíjí mezi námi a „Asiaty“, jsou zakořeněny v těchto neviditelných rasových konsonancích.[12].

Stejně jako po něm Lev Gumilev (1912-1992) i Trubetzkoy tvrdil, že sjednocení území moderního Ruska pod jeden stát nejprve nedosáhli ruští Slované, ale Tataři (neboli Turano-Mongolové). Nakonec „politické sjednocení Ruska pod mocí Moskvy bylo přímým důsledkem tatarského jha“. Ačkoli to bylo traumatizující, tatarský jho koval ruskou národnost.

V reakci na zoufalství způsobené totální porážkou z rukou Tatarů tak v ruských srdcích a myslích sílila vlna hrdinství – především náboženského, ale také nacionalistického.

Centrem procesu vnitřního znovuzrození byla Moskva. Všechny jevy, které přineslo tatarské jho, tam rezonovaly s mimořádnou silou. ... Rusové v této oblasti snadněji a rychleji asimilovali ducha mongolského státu, tedy ideový odkaz Čingischána. Byla to také Moskva a moskevská oblast, které projevovaly zvláštní zájem o byzantské státní ideologie.[13]

Putin jednoznačně podporuje eurasianismus spíše než panslavismus. Přesto se nezdráhá zdůraznit, že „[etnický] ruský lid je bezpochyby páteří, základem, tmelem mnohonárodnostního ruského lidu.[14]

Pravoslaví a byzantinismus

První zakladatelé slavjanofilského hnutí, jako Alexis Khomiakov (1804-1860), trvali na náboženství spíše než na etnicitě jako na hlavní složce civilizace. Pro Chomiakova je pravoslaví samotnou duší Ruska a tím, co odlišuje Rusy od západních národů, ať už katolíků nebo protestantů. V řecké ortodoxní tradici je církev společenstvím věřících, sjednocených v lásce Kristově. To je důvod, proč všichni Rusové, od rolníků po bojary, přinesou jakoukoli oběť na obranu církve. Od jedenáctého století římské papežství ničilo toto duchovní společenství zavedením radikálního oddělení mezi institucionální církví a laiky, takže „křesťan již nebyl členem církve, ale jejím poddaným“.[15]

Rozdíly mezi římským katolicismem a řeckou ortodoxií a jejich dopady na kolektivní duše národů jsou bohatým a komplexním tématem, kterým se zde nemohu zabývat. Nejdůležitější je pochopit, že se nejedná pouze o doktrinální nebo liturgické rozdíly; existuje zásadní rozdíl v politické filozofii. Boj o papežskou nadvládu, který má kořeny v Augustinových teoriích a který dominoval západoevropským dějinám od počátku gregoriánské reformy (11. století), je radikálním odklonem od pravoslavné tradice založené v Konstantinopoli ve čtvrtém století, které se katolíci vysmívají jako „císaropapismus“.[16]

To je důvod, proč Konstantin Leontiev, jeden z nejvlivnějších ruských politických filozofů, charakterizoval podstatu Ruska spíše jako „byzantinismus“ než jako pouhé pravoslaví. Rusko je dědicem byzantské civilizace v jejích složitých politických a náboženských aspektech. Leontiev ve své knize Byzantinism and Slavandom , vydané v roce 1875, definuje byzantinismus jako v podstatě autokratický despotismus posvěcený církví: „z jakéhokoli úhlu zkoumáme život a stav Velké Rusi, uvidíme, že byzantinismus, tedy církev a car, ať už přímo či nepřímo, pronikají hluboko do samotného podloží našeho společenského organismu.“[17]

Tradiční vztah Ruska k byzantismu má hodně společného s jejím smyslem pro poslání sbírat a zachránit dědictví Východořímské říše zavražděné mezinárodními brigádami papeže pod záminkou osvobození Východu od islámu, když franští křižáci vyplenili Konstantinopol v r. 1205. Tuto smrtelnou ránu, ze které by se Byzanc nikdy nevzpamatovala, ji obyvatelé Západu pečlivě vytěsnili ze své kolektivní paměti, ale Rusové si ji vyryli do své. Rezonovalo to s dalším základním kamenem jejich národního vyprávění, vítězstvím jejich národního světce a hrdiny Alexandra Něvského proti ostatním křižákům v roce 1242 .Trubetzkoy poukazuje na to, že ruská identifikace s pravoslavím byla prohloubena a posílena během ponížení tatarského jha, dokonce těžící z náboženské tolerance chánů a podpory církve.

připomeňme si, že Rusko poznalo ortodoxní Byzanc dávno před tatarským jhem a že v době jha byla vznešenost Byzance v zatmění; avšak z nějakého důvodu to bylo během období tatarské nadvlády, kdy byzantské státní ideologie, které dříve neměly v Rusku žádnou zvláštní přitažlivost, zaujaly ústřední místo v ruském národním vědomí. Z toho vyplývá, že naroubování těchto ideologií na Rusko nebylo motivováno prestiží Byzance a že byly zapotřebí pouze k tomu, aby spojily ideu státu, mongolského původu, s pravoslavím, a tím ji učinily ruskou. A tak se tato myšlenka

ustřebala, myšlenka, se kterou se Rusové setkali v reálném životě poté, co byla jejich země začleněna do mongolské říše a stala se jednou z jejích provincií.[18]

Pro Rusy jsou zrady Západu od devatenáctého století pouze opakováním vzoru, který začal ve středověku. Přesně to je argumentem filmu „Pád říše: Lekce Byzance“, odvysílaného na ruskou vládou kontrolované televizní stanici Rossiia (RTR) 31. ledna 2008. Produkoval, režíroval a vyprávěl otec Tikhon Ševkunov, představený moskevského kláštera Sretenskij a Putinův přítel. Ve filmu je rozpad Východořímské říše připisován zkorumpovaným domácím oligarchům a zhoubným činům Západu. Příběh Byzance je výslovně prezentován jako varování pro současné ruské vládcy: jsou nabádáni, aby ovládli oligarchy, opevnili hradby proti Západu nebo čelili zkáze. Jak jsem psal v andřívější článku, my ze Západu nevíme, co je Rusko, protože nevíme, co je Byzanc.

V polovině devatenáctého století byli ruští vlastenci nadšení pro ruské poslání, nejen jako dědic, ale jako osvoboditel Konstantinopole. Již Kateřina II., císařovna všech Rusů od roku 1762 do své smrti v roce 1796, doufala, že znovu vybuduje Byzantskou říši tím, že zapojí Řecko, Thrákií a Bulharsko, a předá ji svému vnukovi, předurčenému jeho jménem Konstantin.

V roce 1877 Dostojevskij svým čtenářům znovu a znovu říkal: „Konstantinopol musí být naše. Vzhledem k tomu, že Rusko „bez váhání přijalo prapor Východu a umístilo byzantského dvojitého orla nad jeho starobylý erb“, převzala odpovědnost za osvobození Konstantinopole, známého také jako Cargrad:

Konstantinopol musí být naše, dobytá námi, Rusy, od Turků, a navždy nám zůstane. Musí patřit pouze nám, a když ji máme, můžeme do ní samozřejmě přijmout všechny Slovany a navíc kohokoli, koho chceme, v nejširším měřítku.[19]

Žádný ruský plán na dobytí Istanbulu dnes samozřejmě neexistuje. Spíše jsou podnikány kroky pro dlouhodobý konstruktivní vztah mezi těmito dvěma civilizacemi, založený na vzájemném uznání jejich společného byzantského dědictví. Ve skutečnosti Erdoğanovo Turecko pomalu, ale jistě směřuje k byzantismu, v širokém smyslu úzkého spojení mezi státem a církví. A samozřejmě, Írán touto cestou kráčí od roku 1979. Pokud jde o Čínu za Si Ťin -pchinga, ta vkládá do své státní ideologie pořádnou dávku neokonfusianismu. Vznikající multipolární světový řád by se mohl stát byzantskou mozaikou.

Byzantinismus je v každém případě vzorem Putinova Ruska, mohli bychom to nazvat iljinismem, ale zdá se, že je ve skutečnosti sdíleným přesvědčením všech hlavních ruských filozofů posledních dvou století, včetně *Dostojevského*.

John Schindler, bývalý profesor na US Navy War College, napsal v roce 2014 článek pro *National Review Online* s názvem „Putinismus a anti-WEIRD Coalition“ (ve kterém WEIRD znamená „západní, vzdělaní, industrializovaní, bohatí a demokratičtí“). “):

Putinismus zahrnuje velké množství Iljinem inspirovaného pravoslaví a ruského nacionalismu fungujícího ruku v ruce, což jeho zastánci nazývají symfonie, což znamená jednotu státu a církve v byzantském stylu, což je v příkrém rozporu s americkými představami o odluce církve od státu. Ruská pravoslavná církev (ROC) sice není státní církví, de iure, ale v praxi funguje jako něco blízkého a má výsadní postavení doma i v zahraničí. Putin vysvětlil ústřední roli ROC prohlášením, že ruský „duchovní štít“ – což znamená její církevně podložený odpor k postmodernismu – je pro její bezpečnost stejně důležitý jako její jaderný štít. Mezitím kremelské bezpečnostní agentury také veřejně přijaly pravoslaví, přičemž FSB zastává doktrínu „duchovní bezpečnosti“, která se scvrkává na ROC a „zvláštní služby“ spolupracující proti Západu a jeho zhoubným vlivům.

Jak správně poznamenává Schindler, obyvatelé Západu, kteří jsou zděšení Putinovým reakčním konzervatismem, si za to mohou pouze sami.

Když Washington, DC, považuje úspěšné přehlídky gay pride za klíčové měřítko pro „pokrok“ ve východní Evropě, s plnou podporou amerických diplomatů, neměli bychom být překvapeni, když Kreml a jeho sympatizanti zasahují proti tomu.

Západ svým křížovým tažením za sexuální deviaci, dialekticky, činí ruský konzervatismus pro slušné národy stále přitažlivějším. „Jedním z hlavních bodů, o nichž se Kreml a ROC mluví, je to, že Rusko představuje skutečný globální konsensus v takových záležitostech, zatímco Západ je dekadentní odlehlost. Západ je rozhodně světovým WEIRDO a bitvu o mysl už prohrál.

Poznámky

[1] Můj překlad z francouzského vydání, Nicolas Berdiaev, *De l'inégalité, L'Âge d'homme*, 2008, str. 132.

[2] Ivan Aleandrovič Iljin, *O odporu proti zlu silou*, Taxiarch Press, 2018, s. 1, 3.

[3] K. Benois, „O autorovi“, v Ivan Aleandrovič Iljin, *O odporu proti zlu silou*, Taxiarch Press, 2018, s. vi.

[4] Citováno od Antona Barbashina, „Ivan Ilyin: A Fashionable Fascist“, 20. dubna 2018 na <https://ridl.io/ivan-ilyin-a-fashionable-fascist/>

[5] Citováno v *Michel Eltchaninoff, Dans la tête de Vladimir Poutine, Actes Sud, 2022, s. 52-53. Použil jsem překlad z www.thepostil.com/the-philosophical-sources-of-putins-thinking/*

[6] Citováno Étienne de Floirac v „The Philosophical Sources of Putin’s Thinking“, 1. května 2022, na www.thepostil.com/the-philosophical-sources-of-putins-thinking/

[7] Fjodor Dostojevskij, *Deník spisovatele*, přel. Boris Brasol, *Synové Charlese Scribnera*, 1919, str. 1045.

[8] Stephen M. Woodburn, „Úvod překladatele“, v Nicolai Iakovlevich Danilevskii, *Russia and Europe: The Slavic World’s Political and Cultural Relations with the Germanic-Roman West*, Slavica Publishers, 2013, str. xix.

[9] *Tamtéž.*, str. xx.

[10] Citováno Étienne de Floirac v „The Philosophical Sources of Putin’s Thinking“, 1. května 2022, na www.thepostil.com/the-philosophical-sources-of-putins-thinking/

[11] **JL Black**, *Rusko čelí rozšiřování NATO: nést dary nebo zbraně?* Rowman & Littlefield Publishers, 2000, s. 5 (přezkoumáno zde: <https://networks.h-net.org/node/10000/reviews/10225/granville-black-russia-faces-nato-expansion-bearing-gifts-or-bearing>)

[12] Nikolaj Sergejevič Trubetzkoy, *Dědictví Čingischána a další eseje o identitě Ruska*, Michigan Slavic Publications, 1991, s. 96.

[13] Nikolaj Sergejevič Trubetzkoy, *Dědictví Čingischána a jiné eseje o identitě Ruska*, Michigan Slavic Publications, 1991, str. 177, 181.

[14] Mark Galeotti, „Putinovo impérium myslí. Jak se ruský prezident proměnil z realisty v ideologa – a co bude dělat dál,“ 21. dubna 2014, na Foreignpolicy.com/2014/04/21/putins-empire-of-the-mind/

[Přihlaste se k odběru nových sloupců](#)

[15] Přeloženo z Alexeï Khomiakov, *L'Église latine et le protestantisme au point de vue de l'Église d'Orient*, Lausanne, 1872, s. 38.

[16] Henri-Xavier Arquillière, *L'Augustinisme politique. Essai sur la Formation des théories politiques du Moyen-Âge*, Librairie philosophique J. Vrin, 1972.

[17] Konstantin Leontiev, *Byzantinismus a slovanství*, Taxiarch Press, 2020, s. 33.

[18] Nikolaj Sergejevič Trubetzkoy, *Dědictví Čingischána a další eseje o identitě Ruska*, Michigan Slavic Publications, 1991, s. 181.

[19] Fjodor Dostojevskij, *Deník spisovatele*, přel. Boris Brasol, Synové Charlese Scribnera, 1919, s. 629, 904.

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST

Sdílet: